

Anttilan koulun Rehtori Niku Tuomisto:

Valinnaisuuden leikkaaminen oli askel taaksepäin

– Nykyisessä peruskoulussa taito- ja taideaineet ovat epätasa-arvoisessa asemassa muihin oppiaineisiin nähden. Tuntijaossa ei oteta riittävästi huomioon sitä, että on olemassa muunkinlaisia lahjakkuuksia kuin matemaattinen ja kielellinen, katsoo rehtori Niku Tuomisto.

Anttilan koulussa Lohjalla on tällä hetkellä yhteensä 350 oppilasta. Anttilan koulun suurin luokkakoko yleisopetuksessa on 24 oppilasta. Pääasiassa koulussa on 19 – 22 oppilaan luokkia, mikä on Tuomiston mukaan sopiva haarukka.

– Kaksikymmentäneljä oppilasta on jo melko paljon. Ehdottomasti paras ratkaisu olisi, että koululle jätettäisiin luokkakokojen viimeinen säätämisvara. Nykyisessä yhteiskuntatil-

teessa tosin näyttää siltä, että eurot ovat oppilaiden hyvinvointia tärkeämpiä, Tuomisto pahoittelee.

Taloudellinen tilanne koskettaa konkreettisesti koulumaailmaa. Edellisessä laman satoa ei ole vielä kunnolla saatu hoidettua.

– Laman aikana ongelmat koulussa lisääntyvät ja jos kuntien taloudelliset päätökset supistavat koulun resursseja, yhtälö on mahdoton. Kaikki se työ, mikä lasten osalta on muilla sektoreilla laiminlyöty, on joka päivä läsnä koulussa. Koulu selviää uhkaavasta laskusuhdanteesta, mutta selviääkö oppilas, riippuu koulun resursseista.

Koulu verkostoituu moneen suuntaan

Lohjalla kaikki yläkoulut ovat kiinteässä yhteistyössä keskenään. Verkostoon liittyvät luontevasti myös oppilaiden jatko-opiskelupaikat kuten lukiot ja muut toisen asteen oppilaitokset. Vuorovaikutus vanhempien kanssa on yksi tärkeimmistä yhteistyömuodoista.

– Kolmen vuoden työelämäntutustumisjaksossa opettajat ovat verkostoituneet teknologiateollisuuden kanssa. Tutustumme siihen työelämään, johon lapsia koulutamme. Mitä paremmin opettaja tuntee työelämän haasteita ja odotuksia, sitä paremmin hän pystyy ja motivoituu ohjaamaan oppilaita siihen.

Lohja on mukana myös valtakunnallisissa hankkeissa. Meneillään olevan lukuvuoden yksi kehittämiskohde on koulun kerhotoiminta, jonka takana on opetusministeriön rahoittama hanke.

Sääksjärven koulussa Lempäälässä aloitettu kasvatuskeskustelu KAKE on leviämässä muuallekin, niin myös Lohjalle.

– Sääksjärven koulun mallissa kaikki jälki-istunnot on korvattu kokonaan kasvatuskeskustelulla. Meillä kokemus osoittaa, että koulupäivänaikainen kasvatuskeskustelu ei täysin korvaa jälki-istuntoa. Osa oppilaista menee mieluummin kasvatuskeskusteluun kuin istuu tunnilla, kun koulupäiväkään ei siitä pitene. Toteutamme KAKEn todennäköisesti välimuotona, jossa kasvatuskeskustelu käydään koulupäivän jälkeen, Tuomisto arvelee.

Koulukiusaamisen vastainen KiVa koulu -hanke lähtee ensi lukukautena liikkeelle koko Lohjan perusopetuksen laajuudella. Anttilan koululla on ollut jo aikaisemmin kehittämistyötä tähän hankkeeseen liittyen. Valtakunnallisesti KiVa kouluun on ilmoittautunut jo lähes 2000 koulua.

Lahjakkuudet ja valinnaisuuden vaikeus

Tuomisto on seurannut ilolla kasvavaa yhteiskuntakeskustelua taito- ja taideaineiden määrän lisäämisestä. Nykyinen oppiaineiden jako on hänen mielestään

epätasapainossa. Matematiikka, äidinkieli ja muut ”perinteiset” oppiaineet jyräävät taito- ja taideaineiden kustannuksella.

– Viimeisimmässä tuntijaossa astuttiin melkoinen askel taaksepäin, kun peruskoulusta leikattiin valinnaisuutta pois. Oppilaat valitsevat itselleen jatkokoulutuspaikan kahdeksannen tai yhdeksännen luokan aikana. Monet tekevät jo silloin päätöksiä tulevan ammattinsa suhteen ja muitakin elämää ohjaavia ratkaisuja. Pitää luottaa siihen, että kahdeksaluokkalainen pystyy valitsemaan oman mielenkiintonsa ja omien edellytystensä mukaisia valinnaisaineita.

Tuomisto korostaa erilaisten lahjakkuuksien huomioon ottamista.

– Nykyinen perusopetuksen tuntijako suosii matemaattisesti ja kielellisesti lahjakkaita oppilaita. Jos oppilaan lahjakkuus painottuu muuhun, hänelle ei tarjoudu riittävästi mahdollisuuksia kehittää omaa lahjakkuuttaan. Valinnaisaineiden lisääminen edellisen tuntijaon tasolle korjaisi tätä ongelmaa. Syrjäytymistä ennaltaehkäistäisiin ja jatko-opintoihin suuntautumista tuettaisiin. Koulutusjärjestelmän resurssit ja ohjaus ovat sellaiset, että pitää ensin syrjäytyä ennen kuin voidaan antaa riittävän yksilöityä opetusta, jossa nostetaan vahvuuksia esille. Se tuntuu typerältä paitsi näiden nuorten kannalta, myös yhteiskunnallisesti; yhteiskunta nimittäin tarvitsee heitä.

